Ympäristövaliokunnan kuuleminen 17.10. klo 9.30
Valtioneuvoston kanslia, Kestävän kehityksen pääsihteeristö
Johtava asiantuntija Marja Innanen

Lausunto koskien U 56/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus)
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/U+56/2018

Komission Kestävän rahoituksen paketti on kunnianhimoinen, tarpeellinen ja kiireellisesti toteutettava. IPCC:n tuore raportti[1] (8.10.2018) sanoo, että vuosittainen rahoituksen tarve, jotta pysytään 1,5 C lämpenemisen rajoissa, on pelkästään energiasektorilla 900 miljardia dollaria vuoteen 2050 saakka. Tätä rahoitusvajetta ei saada kurottua umpeen julkisen rahoituksen turvin.

Koskien Agenda2030:a ja Pariisin ilmastosopimusta, tämä avaus on ehkä kaikkein merkittävin ja kunnianhimoisin sekä suurinta muutosta aikaansaava kokonaisuus nykyisen komission työohjelmassa. Tämä paketti on yksi keino päästä Pariisin ilmastosopimuksen ja Agenda2030:n tavoitteisiin. KOM on asian kanssa tosissaan, ja ohjaa merkittävästi resursseja ja aikaa kestävän rahoituksen paketin perusteelliseen valmisteluun.

Komissio haluaa kestävän rahoituksen paketilla lisätä politiikkajohdonmukaisuutta ja tukea pitkän aikavälin päätöksentekoa. Sijoittajat kaipaavat ennustettavuutta sääntelyyn, sillä regulaatioriski on aiemmin ollut suuri vihreässä sijoittamisessa. Ilmastoriskien tunnistaminen tulee olemaan merkittävä osa sijoitusten riskien hallintaa – tämä paketti selkeyttää ja lisää läpinäkyvyyttä, joka puolestaan helpottaa riskien hinnoittelua. Suomen institutionaaliset sijoittajat ovat toivoneet tällaista käytäntöjä yhtenäistävää ja selkiyttävää säännöstöä jo pitkään.

<u>Vihreän taloudellisen toiminnan luokittelujärjestelmä on paketin peruskivi</u>
Koko kestävän rahoituksen paketin perusta on taksonomia, eli luokittelu siitä, mitkä taloudelliset toimet ovat vihreitä. Toimien määrittely aloitettaneen niistä taloudellisista toiminnoista, jotka ovat eniten vastuussa EU:n CO2 päästöistä ja joissa on jo olemassa olevaa EU -tasoista kestävyysluokittelua ja -määritelmiä. Kyse on siis priorisointijärjestelmän luomisesta; eli listataan toimet, joissa tarvitaan eniten yksityisten rahoittajien panostuksia. Komission ajatus rakentaa taksonomia jo olemassa olevia luokitteluja hyödyntäen on oikea tapa, ja myös ainut tapa varmistaa työn aikataulussa pysyminen.

Työ taksonomiassa aloitetaan ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimista. Tämä on oikein ja välttämätöntä. Seuraavina vuosina työ laajenee muihin kestävyyden osa-alueisiin. Tämä työ tulee jatkumaan seuraavan KOM aikana. Taksonomilla ja koko paketilla lienee jatkossa liittymäpinta EU:n budjetointiin.

Sosiaalisen kestävyyden mukaan ottaminen luokitteluun on hyvä ja tärkeä päätös ja siitä on pidettävä kiinni. Sosiaalinen kestävyys on tässä vaiheessa mukana ILO:n periaatteiden muodossa. Sosiaalisen kestävyyden osuutta tulee jatkossa kehittää ja laajentaa.

[1] http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_spm_final.pdf , kohta C2.6

Taksonomia on yhteydessä kaikkiin muihin paketin toimiin, siksi sen valmistelussa tulee olla erityisen huolellinen. Komissio on vakuuttanut, että työ tehdään parhainta tieteellistä tietoa hyödyntäen ja niin, että luokittelu on teknologianeutraali sekä niin, että luokittelujärjestelmää säädetään jatkossa koko ajan tieteelliseen tietoon perustuen. Kaikki tämä on kannatettavaa.

Tulee huomata, että vihreä luokittelujärjestelmä ei ”rankaise” niitä toimijoita tai toimintoja, jotka tekevät /tuottavat saastuttavaa liiketoimintaa. Epäsuoria vaikutuksia kuitenkin varmasti on, kun läpinäkyvyyden lisääntyminen helpottaa saastuttaviin toimintoihin liittyvien riskien hinnoittelua, jolloin myös näiden rahoittamisen voi olettaa kallistuvan. Taksonomialuokitteluun siis kannattaa kuulua – ts. ne toiminnot, jotka otetaan mukaan taksonomiaan, saanevat jatkossa helpommin rahaa hankkeilleen.

Koko paketin osalta on pyrittävä luomaan paitsi EU:n tasoinen järjestelmä, joka olisi esimerkkinä ja käytettävissä myös muualla maailmassa. On hienoa, että EU näyttää tietä maailmalle kestävässä rahoituksessa; tällä hetkellä yli 50% kestävästä rahoituksesta tulee Euroopasta.

Kestävän kehityksen pääsihteeristö pitää tärkeänä, että Suomi antaa tukensa paketin valmisteluun ja läpimenoon. Kansallisen käsittelyn ja prosessin kannalta on toivottavaa, että työhön osallistuvat aktiivisesti ne ministeriöt, jotka vastaavat ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvistä asioista.

Tässä paketissa luodaan ensimmäistä kertaa yhteinen kieli vihreälle sijoittamiselle, lisätään läpinäkyvyyttä ja luottamusta rahoitussektorilla. Ennen muuta ajatuksena on ottaa yksityinen rahoitusmarkkina mukaan ilmastohaasteen ratkaisemiseksi.